

for uddannelsens centrale fag/fagområde - nationalt og internationalt, øget mulighed for ultraditional videreuddannelse i forhold til gennemført grunduddannelse, f.eks. at gennemføre kandidatuddannelse y på grundlag af bacheloruddannelse x, samt flere videreuddannelsesmuligheder for dimittender fra KVVU og MVU.

»Merit« betegner i højere grad den enkelte studerendes muligheder for at afvige fra den på forhånd tilrettelagte uddannelsesvej (dvs. miljøskift mellem forskellige institutioner eller sporskifte mellem forskellige uddannelser) med mindst muligt dobbeltarbejde.

2. DET AKTUELLE BEHOV FOR INITIATIVER TIL FREMME AF MERIT OG FLEKSIBILITET

Overvejelser om merit og fleksibilitet bør ske med udgangspunkt i, at uddannelserne skal have en høj kvalitet, og at de studerendes og underviserens engagement og arbejdsindsats udnyttes bedst muligt. Samtidig bør uddannelsessystemet være indrettet på en måde, der gør det muligt for de studerende at bygge videre på allerede erhvervede kvalifikationer og at skifte mål undervejs i et uddannelsesforløb uden unødvendige menneskelige og økonomiske omkostninger til dobbeltuddannelse.

En egentlig kortlægning af meritproblemerne i de enkelte uddannelsessituationer og dermed en vurdering af, hvor problemerne er størst, er vanskelig, fordi de faktiske meritansøgninger i et vist omfang afspejler den del af meritbehovet, hvor ansøgerne på forhånd forventer at kunne opnå merit. Det må formodes, at en del potentielle ansøgere afholder sig fra at søge merit ud fra en forventning om, at det er meget vanskeligt at opnå. Hertil kommer, at der ikke findes nogen central registrering af omfanget af hhv. ansøgt, godkendt og afvist merit.

Strukturen i det danske uddannelsessystem bygger overvejende på, at uddannelserne er tilrettelagt som hele integrerede forløb. Sammenlignet med f.eks. de angelsaksiske lande giver det danske system relativt begrænsede muligheder for kombination mellem forskellige uddannelsesforløb.

Korte og mellemlange videregående uddannelser sigter direkte mod erhvervsbeskæftigelse, og det bør de fortsat gøre. Men der er et behov for flere videreuddannelsesmuligheder for dem, der har været på arbejdsmarkedet i nogle år og søger opgradering af kvalifikationer eller æn-

dret erhvervskompetence. Flere videreuddannelsesmuligheder efter KVVU og MVU kan også være med til at gøre uddannelserne mere attraktive for studieansøgere, der ellers ville være tilbøjelige til at vælge lange uddannelser. Dermed kan flere videreuddannelsesmuligheder medvirke til at opfylde regeringens forventning om, at en vækst i andelen af unge, der gennemfører en videregående uddannelse, væsentligst vil finde sted på KVVU- og MVU-området.

Men det er også vigtigt at løse problemer med merit og fleksibilitet i forbindelse med studieskift og »sporskifte«, dvs. horisontal merit. Vigtige redskaber hertil er bl.a. at sætte fokus på afrundede uddannelsesforløb frem for meget detaljerede beskrivelser af uddannelsesindholdet. Sådanne forløb skal betegne, hvilke faglige og personlige slutniveauer og -kompetencer, der skal opnås ved uddannelsen og delforløb af uddannelsen.

Merit og fleksibilitet er også en nødvendighed for at fremme international mobilitet. Inden for EU-uddannelsesprogrammerne, f.eks. ERASMUS-delen af SOKRATES-programmet, er et udenlandsk studieophold som ERASMUS-studerende betinget af, at der forinden er forhåndsgodkendt merit for studieopholdet.

Der er i øvrigt på forskellig måde bestræbelser i gang på at fjerne barrierer i forbindelse med international mobilitet, i kraft af bl.a. den fælles Europaråds/UNESCO-konvention (»Lissabon-konventionen«) om gensidig vurdering og anerkendelse af uddannelser og eksamensbeviser og »Sorbonne-erklæringen« mellem undervisningsministrene i Frankrig, Tyskland, Italien og Storbritannien, om samarbejde om at fjerne barrierer for mobilitet mv. Begge er nærmere beskrevet i bilag 3 til redegørelsen. Øgede muligheder for international mobilitet vil være med til at bevare og udvikle de danske videregående uddannelsers internationale kompetencer og konkurrenceevne.

2.1. Overordnede udgangspunkter for forslag om merit og fleksibilitet

Udgangspunktet for overvejelser og forslag om merit og fleksibilitet i uddannelsessystemet er, at merit og fleksibilitet skal understøtte uddannelsernes indhold og fastholde den nødvendige tillid til dimittendernes kvalifikationer. Det vil sige, at kvaliteten af en given uddannelse er det omdrejningspunkt, som et meritssystem skal indrettes i respekt af. På den anden side er det vigtigt, at der er åbenhed over for, at der kan